

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	33304
Nom	Psicologia fisiològica I
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2019 - 2020

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1319 - Grau de Psicologia	Facultat de Psicologia i Logopèdia	1	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1319 - Grau de Psicologia	6 - Fisiologia I	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
VINADER CAEROLS, CONCEPCION	268 - Psicobiologia

RESUM

L'assignatura Psicologia Fisiològica I és de caràcter bàsic i en ella s'adquireixen els coneixements necessaris per que l'estudiant pugui cursar les posteriors assignatures de l'àrea de coneixement de Psicobiologia.

L'assignatura desenvolupa tres grans blocs com són les bases biològiques de la percepció i la motricitat, les bases biològiques dels ritmes biològics i el son i per últim, les bases biològiques de la motivació. Està clarament connectada amb l'assignatura de Fonaments de Psicobiologia en la que s'han adquirit els coneixements de neuroanatomia i neurociència necessaris per poder comprendre correctament aquesta assignatura i Psicologia Fisiològica II en la que se continua l'estudi de les bases biològiques, en aquest cas de l'aprenentatge, memòria i llenguatge. Igualment es troba fortament connectada amb Psicofarmacologia i Psicoendocrinologia, en les quals es requereix que l'estudiant hagi adquirit els coneixements necessaris sobre la comunicació química i sobre les conductes motivades. Per últim, les tres optatives de l'àrea de coneixement de Psicobiologia també requereixen dels coneixements i competències bàsiques desenvolupades en Psicologia Fisiològica I. Encara que el caràcter bàsic de l'assignatura fa difícil establir una connexió directa amb els camps professionals, l'assignatura Psicologia Fisiològica I és essencial en l'adquisició d'un estil de pensament científic imprescindible per al correcte desenvolupament d'una activitat laboral en camps diversos com la clínica,

el desenvolupament evolutiu, el treball, la intervenció social o l'activitat investigadora.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els estudiants han de posseir coneixements bàsics de biologia propis del batxiller de ciències de la salut i els adquirits en l'assignatura de Fonaments de Psicobiologia. Igualment han de posseir coneixements d'informàtica a nivell d'usuari.

COMPETÈNCIES

1319 - Grau de Psicologia

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Ser capaç de descriure i mesurar variables (personalitat, intel·ligència i altres aptituds, actituds, etc.) i processos cognitius, emocionals, psicobiològics i conductuals.
- Saber seleccionar i administrar els instruments, productes i serveis i ser capaç d'identificar les persones i els grups interessats
- Ser capaç de definir els objectius i elaborar el pla bàsic de la intervenció en funció del seu propòsit (prevenció, tractament, rehabilitació, inserció, acompanyament...)
- Saber planificar l'avaluació dels programes i les intervencions
- Saber analitzar i interpretar els resultats de l'avaluació.
- Ser capaç d'elaborar informes orals i escrits.
- Conèixer les obligacions deontològiques de la psicologia i ajustar-s'hi
- Conèixer els fonaments biològics de la conducta humana i de les funcions psicològiques.

RESULTATS DE L'APRENENTATGE

1. Diferenciar com el sistema nerviós processa les diferents modalitats sensorials sent capaç de marcar les seues vies primàries sobre làmines neuroanatòmiques.

2. Descriure els mecanismes neurobiològics de l'atenció.
3. Descriure l'organització jeràrquica del sistema sensitiu-motor i ser capaç de marcar el recorregut de les principals vies motores descendents sobre làmines neuroanatòmiques.
4. Descriure els ritmes biològics i la seua base neural.
5. Descriure les diferents fases i estadis del son amb les seues principals característiques.
6. Descriure els mecanismes neurofisiològics del son i la vigília.
7. Identificar els principals trastorns del son i la seua etiologia.
8. Descriure les característiques, fases i tipus de conducta motivada.
9. Descriure el balanç hídric i la seua regulació neurohormonal.
10. Explicar el balanç energètic de l'organisme i descriure els factors determinants de la ingesta.
11. Identificar els mecanismes neurals que controlen la fam i la sacietat i la seua implicació en els trastorns alimentaris.
12. Descriure les diferents etapes en el desenvolupament sexual i els seus mecanismes biològics.
13. Identificar els mecanismes neurohormonals de la conducta sexual i les seues alteracions.
14. Explicar les bases neuroendocrines de la conducta parental i filial.
15. Descriure les estructures cerebrals i sistemes de neurotransmissió implicats en l'addicció a les principals drogues.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. BASES BIOLÒGIQUES DE LA PERCEPCIÓ I DE LA MOTRICITAT

Tema 1. Mecanismes biològics de la percepció i l'atenció.

Introducció. Visió. Audició. Sentits químics: olfacte i gust. Somestesia. Atenció

Tema 2. Bases biològiques del sistema sensitiu-motor

Funció sensoriomotora. Bases neurals del control motor

2. BASES BIOLÒGIQUES DELS RITMES BIOLÒGICS I EL SON

Tema 3. Bases biològiques dels ritmes biològics.

Definició i classificació. Bases neurals. Cronobiologia

Tema 4. Bases psicofisiològiques del son.

El cicle son - vigília. Bases neurofisiològiques del son i de la vigília. Trastorns del son.

3. BASES BIOLÒGIQUES DE LA MOTIVACIÓ

Tema 5. Bases biològiques de la ingesta

Introducció. Ingesta de beguda: balanç hídric i la seua regulació, mecanismes neurals de la conducta de beure. Ingesta de menjar: l'equilibri energètic de l'organisme, factors determinants de la ingesta d'aliments, mecanismes de la sacietat, mecanismes neurals de la fam, trastorns de la conducta alimentaria.

Tema 6. Bases biològiques de la conducta sexual

Hormones i desenvolupament sexual. Cicle menstrual. Control neural de la conducta sexual. disfuncions sexuals.

Tema 7. Bases biològiques de la conducta parental

Descripció de la conducta maternal en rosegadors. Bases neurobiològiques de la conducta parental

Tema 8. Bases biològiques de l'addicció

Conceptes bàsics. Models animals en l'estudi de les addiccions. Sistema cerebral de recompensa. Mecanisme d'acció de les principals drogues.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teòricopràctiques	60,00	100
Assistència a esdeveniments i activitats externes	10,00	0
Elaboració de treballs en grup	15,00	0
Elaboració de treballs individuals	10,00	0
Estudi i treball autònom	30,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Metodologia activa i participativa, integrant diferents metodologies instruccionals de cara a potenciar l'aprenentatge significatiu dels coneixements implicats i el desenvolupament de les competències de la matèria.

Les tècniques instruccionals bàsiques són (1) Exposicions i presentacions dels continguts de la matèria, (2) Realització d'activitats de caràcter pràctic, (3) Tutories grupals programades, (4) Preparació de treballs de forma autònoma, elaboració i presentació d'informes de les pràctiques realitzades a l'aula (individuals i

en grup), (5) Avaluació formativa i sumativa.

AVALUACIÓ

Requeriments mínims

Per aprovar l' assignatura és necessari aconseguir el 50% de la nota màxima. Com a mínim es requerirà aconseguir una nota de 4 (sobre 10) tant en el examen teòric com en el pràctic.

Només se sumaran els diferents apartats considerats en l'avaluació quan se superen els requisits mínims establerts per a tots i cadascun dels apartats.

SISTEMES D'AVALUACIÓ

Exàmens

1. Valoració de continguts teòrics: Proves de rendiment sobre el nivell de coneixements teòrics adquirits per l' estudiant, mitjançant un examen que constituirà el 50% de la nota final.
2. Valoració de continguts pràctics: Proves de rendiment sobre el nivell de coneixements pràctics adquirits per l' estudiant, mitjançant un examen que implique la resolució de problemes similars als plantejats en les classes presencials que constituirà el 20% de la nota final.

Informes

Valoració de de treballs individuals o en grup que impliquen que l' alumne ha desenvolupat competències de coneixement, comprensió i aplicació dels continguts de l' assignatura que constituirà el 30% de la nota final distribuït en dos informes (15% cadascun). Aquest percentatge es desglossa en: treballs entregats en la classe al finalitzar la sessió presencial i treballs entregats al llarg del curso dins del termini establert per a cada cas.

El 30% equivale a 3 punts de la nota final (sobre 10) de l'assignatura, dels quals 1 punt seran trabajos/activitats no recuperables i que seran especificats a l'inici del curs pel professor.

QUALIFICACIÓ

En l'acta de l'assignatura s'incorporarà la qualificació obtinguda en primera convocatòria d'acord amb les següents regles:

- Si no hi ha qualificació de l'apartat d'avaluació amb major ponderació, la qualificació serà NO PRESENTAT, amb independència de la resta.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest no supera els requisits mínims, es farà constar SUSPENS, i la nota numèrica en base 10 de la qualificació d'aquest apartat.
- Si hi ha qualificació en l'apartat d'avaluació amb major ponderació, i aquest supera els requisits mínims establerts, però no s'aconsegueixen aquests requisits en algun dels restants apartats, es farà constar SUSPENS i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat pel qual no supera l'assignatura.

En **segona convocatòria**, es procedirà d'acord amb les següents regles:

- Només hi haurà l'opció NO PRESENTAT, quan no s'haja presentat a més d'un dels apartats d'avaluació, incloent-hi el de més ponderació.
- Si hi ha qualificacions en tots els apartats d'avaluació i no es compleixen requisits mínims en algun, hi constarà SUSPÉS i la nota en base 10 corresponent a l'apartat que no s'ha superat. Si no s'ha superat més d'un apartat, hi constarà la màxima nota dins del suspens en base 10.
- Si no se supera un o més dels requisits mínims, i falta un apartat d'avaluació, s'hi farà constar SUSPENS i la nota numèrica en base 10 de la qualificació de l'apartat no superat.
- L'alumne haurà de triar una de les dues opcions: 1. Mantindre la nota de les entregues realitzades (incloent les recuperables i no recuperables); 2. Ser valorat dels continguts de les entregues recuperables (2 punts sobre 10), mitjançant la realització d'un examen que avaluarà la totalitat dels continguts recuperables (no és possible l'avaluació parcial d'eixos continguts), mantenint les notes de les entregues No recuperables en cas d'haver-les realitzat

La consulta i impugnació de la qualificació obtinguda en tasques d'avaluació, quedarà sotmesa a allò que es disposa en la Normativa de Qualificacions de la Universitat de València (ACGUV 108/2017).
(http://www.uv.es/graus/normatives/2017_108_Reglament_avaluacio_qualificacio.pdf)

Si el professor ho considera pot realitzar una prova addicional per atorgar MH.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- CARLSON, N.R. (2018). Fisiología de la conducta (12ª edic.). Pearson - Addison Wesley, Madrid.
- KANDEL, E.R., SCHWARTZ, J.H., JESSELL, T.M., SIEGELBAUM, S.A., HUDSPETH, A.J. y MACK, S. (2013). Principles of Neural Science (4/5 edition). McGraw Hill, USA. (Manual específic per a grup ARA en anglès)
- MONLEÓN VERDÚ, S., REDOLAT IBORRA, R., VINADER CAEROLS, C., MESA GRESA, P. y DUQUE MORENO, A. (2019). Psicología Fisiológica I Prácticas-. Ed. Tirant lo Blanch, Valencia.
- PINEL, J.P. (2014). Biopsychology (9th Edition). Pearson, Madrid. (Manual específic per a grup ARA en anglès).
- PINEL, J.P. (2007). Biopsicología (6ª edic.). Pearson - Addison Wesley, Madrid

Complementàries

- BEAR, M.F., CONNORS, B.W. y PARADISO, M.A. (2016) Neurociencia. La exploración del cerebro (4ª edic.). LWW Lippincott Wolters Kluwer, Madrid

- COLLADO, P., GUILLAMÓN, A., ORTIZ, J., CARO, F., RODRÍGUEZ, M., PINOS, H., CARRILLO, B. y cols. (2017). *Psicología Fisiológica*. UNED, Madrid.
- CURTIS H., BARNES, N. S., SCHNEK, A. y MASSARINI, A. (2015) *Invitación a la biología en contexto social*. Editorial Médica Panamericana, Madrid.
- DEL ABRIL, A., AMBROSIO, E., DE BLAS, R., CAMINERO, A., GARCIA, C., HIGUERA, A. y DE PABLO, J.M. (2016). *Fundamentos de Psicobiología*. Sanz y Torres - UNED, Madrid.
- KAPIT, W., MACEY, R. I. y MEISAMI, E. (2004). *Fisiología: Libro de trabajo*. Ariel Ciencias Médicas, Barcelona.
- KOLB B. y WHISHAW I.Q. (2016). *Neuropsicología Humana*. Medica Panamericana, Madrid.
- REDOLAR RIPOLL, D. (2013). *Neurociencia Cognitiva*. Panamericana, Madrid.
- RUBIN M. y SAFDIEH J.E. (2008). *Netter. Neuroanatomía esencial*. Elsevier-Masson, Barcelona.
- También se pueden utilizar para el desarrollo de la docencia: // It can be used for the development of teaching:
 - Modelos animales de conducta. //
 - Animal behavior models
 - Técnicas psicofisiológicas. // -Psychophysiological techniques
 - Modelos neuronales. // -Neuro Models

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

1. CONTENIDOS

Se mantienen los contenidos inicialmente recogidos en la guía docente.

2. VOLUMEN DE TRABAJO

Mantenimiento del peso de las distintas actividades que suman las horas de dedicación en créditos ECTS marcadas en la guía docente original.

Clases teórico-prácticas: 60.00 horas, cambia del 100% al 50% de presencialidad.

No se mantienen los horarios, se ha dado libertad al estudiantado para realizar las actividades programadas de acuerdo con su propia programación.

3. METODOLOGÍA DOCENTE

Sustitución de la clase presencial por:

- Transparencias locutadas y subida de materiales al Aula virtual.
- Videoconferencia asíncrona BBC.

Sustitución de las **tutorías** presenciales por:

- Debates en el fórum y/o correo electrónico en aula virtual.

4. EVALUACIÓN

Se realizará una prueba que evaluará los contenidos teóricos y prácticos de la asignatura.

La prueba que evalúa **contenidos teóricos**: con un peso del 50 %, pasa a tener un peso del **35 %** de la nota final de la asignatura.

La prueba que evalúa los **contenidos prácticos**: con un peso del **20 %** de la nota final de la asignatura, se mantiene igual.

La prueba teórica - práctica se evaluará a través de pruebas objetivas (tipo test) en aula virtual y/o pruebas escritas abiertas (examen tradicional) pero distribuido en aula virtual en el día y hora fijado por la facultad de Psicología. Se eliminan los requerimientos mínimos exigibles (no es necesario alcanzar una nota mínima sobre 10 ni en la prueba de teoría ni en la de práctica).

Se incrementa el peso en la nota final de la **evaluación continua**. Se contemplan los 2 Informes de la guía original:

Informe 1: con un peso del **15 %** del total de la nota final de la asignatura, se mantiene igual. Los alumnos que no hayan realizado la evaluación de este informe lo podrán evaluar utilizando diapositivas locutadas y subida de estos materiales al aula virtual y/o

videoconferencia asíncrona BBC.

Informe 2: con un peso del 15% pasa a tener un **30 %** del peso de la nota final. El alumno realizará un trabajo individual o grupal, que se corresponde con el último tema de la asignatura, detallado en el cuadernillo de prácticas de la asignatura y/o en clase presencial antes de la situación de confinamiento. Para realizar el trabajo el alumno utilizará diapositivas locutadas del trabajo realizado y subida de estos materiales (trabajo y diapositivas locutadas del trabajo) al aula virtual.

En **segunda convocatoria** el alumno tendrá que realizar la prueba teórico-práctica y elegir una de las dos opciones con respecto a las entregas de los informes (todas las entregas realizadas correspondiente a los informes pasan a ser recuperables):

1. Mantener la nota de las entregas realizadas;
2. Ser evaluado de los contenidos de las entregas realizadas (4,5 puntos sobre 10), mediante la realización de un examen (pruebas escritas abiertas - examen tradicional) pero distribuido en aula virtual que evaluará la totalidad de los contenidos. Todas las entregas realizadas correspondiente a los informes pasan a ser recuperables.

Si el día/hora de la realización de la prueba teórico-práctica algún estudiante tuviera dificultades (limitaciones en disposición de equipamiento, fallos de conexión...) deberá escribir a su profesor/a un correo usando la cuenta @alumni.uv.es, identificándose y describiendo las dificultades, y mandar una captura de pantalla de dichos errores, a fin de que se le comunique un día alternativo para proceder mediante examen oral. Así mismo, el profesorado indicará con qué herramienta se realizaría la conexión, la cual se podrá establecer también mediante telefonía usando herramientas de videoconferencia.

Una calificación de Matrícula de Honor requerirá la realización de una prueba final oral online mediante videoconferencia (o formato diferente según considere el profesorado de la asignatura).

- El profesorado podrá requerir entrevistas individuales o en pequeño grupo mediante videoconferencia para verificar el grado de participación y la consecución de los objetivos que se persigan en cualquier tarea desarrollada. Declinar esta verificación por parte del estudiante supondrá no superar la tarea/actividad en cuestión.
- El profesorado usará los sistemas de detección de plagios contratados por la UV en las evidencias de evaluación. La "copia" manifiesta de cualquier prueba, tarea, actividad o informe, ya sea individual o grupal, que sirva a efectos de evaluación en la asignatura, imposibilitará superar la asignatura.

5. BIBLIOGRAFÍA

La bibliografía recomendada se mantiene pues es accesible.